

Causes and Sources of New Amphetamine Users: a Case Study of Secondary School Students in One Province Central Region, Thailand

Paranee Ninkorn* Civilai Wanaratwichit**

ABSTRACT

The drug problem is a threat to the stability of many countries around the world. This qualitative research aimed to explain causes of new amphetamine abuse among lower secondary school students. In-depth interviews were conducted among youth using amphetamines and stakeholder groups were selected purposively to obtain a total of 42 participants. Core information and triangular data validation were analyzed. The study found 8 main points as follows: 1) to be accepted by groups and societies 2) lack of knowledge and skills related to self-protection from amphetamines 3) technology as a medium for accessing methamphetamine 4) environmental risk points, 5) families related to amphetamine, 6) raising from a family

lacking immunity from drugs, 7) environmental risk points of schools are conducive to amphetamine use and 8) the cooperation of the community in preventing methamphetamine abuse. The study recommends the findings should lead to the development of a form of preventing amphetamine abuse with a new emphasis on enlisting the cooperation of all sectors involved covering both the youth and the environment surrounding the youth, namely, families, schools and communities from the perspective of practitioners in areas that can actually solve problems

Keywords: causal factors, new amphetamine users, secondary school students, qualitative research

J Public Health 2019; 49(1): 130-140

Article info: Received October 16, 2018; Revised February 15, 2019; Accepted February 18, 2019.

Correspondence: Paranee Ninkorn, Faculty of Public Health, Naresuan University, Phitsanulok 65000 THAILAND.
E-mail: n.paranee@hotmail.com

* Graduate student in Doctor of Public Health Program, Faculty of Public Health, Naresuan University

** Faculty of Public Health, Naresuan University

บทนำ

ปัจจุบันปัญหายาเสพติดเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของหลายประเทศทั่วโลก จากแนวโน้มการระบาดของยาเสพติด ในปี พ.ศ. 2541-2557 แสดงให้เห็นถึงการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มยาบ้า มีแนวโน้มการแพร่ระบาดสูงมากกว่ายาเสพติดในกลุ่มอื่น และเมื่อวิเคราะห์แยกรายภูมิภาคพบว่า แถบเอเชียใต้และตะวันออกเฉียงใต้มีผู้เสพยาบ้าสูงกว่าภูมิภาคอื่นของโลก รวมทั้งเป็นจุดพักยาบ้าจากภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อนำส่งไปสู่พื้นที่อื่น ๆ ต่อไป¹ และยาเสพติดเป็นภัยคุกคามที่ก่อให้เกิดปัญหาด้านอาชญากรรม สังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อสุขภาพร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาอย่างร้ายแรง²

สำหรับประเทศไทยยาเสพติดเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญ ทั้งในฐานะที่เป็นผู้ผลิตยา ตลาดสินค้าและแหล่งจำหน่ายยาเสพติดส่งต่อไปประเทศอื่น ซึ่งใช้พื้นที่กรุงเทพมหานครและบริเวณทลเป็นแหล่งพักเก็บและแพร่กระจายซึ่งมีปริมาณสัดส่วนที่สูง³ จากสถิติของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ยังคงพบการลักลอบยาเสพติดจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้านผ่านทางชายแดน⁴ ด้านนโยบายรัฐบาลไทยได้มีแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดโดยเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชน โรงเรียนและวัด เพื่อทำให้เกิดแนวร่วมในการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับสังคมรวมทั้งเน้นการบำบัดรักษาให้ผู้ป่วยที่ติดยาเสพติดกลับมาใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติเพื่อเป็นการตัดวงจรปัญหาเสพติด⁵ ในแต่ละช่วงเวลาของรัฐบาลที่ผ่านมามุ่งเน้นด้านการปราบปรามมากกว่าการป้องกันเน้นสั่งการจากระดับบนลงล่าง และถูกมองแบบแยกส่วน โดยแต่ละหน่วยงานที่รับผิดชอบดำเนินการแต่เฉพาะในส่วน

ของตน ขาดการบูรณาการร่วมกัน ดังนั้นแม้รัฐบาลมีนโยบาย มาตรการต่าง ๆ มากมาย แต่ก็ยังไม่สามารถยับยั้งนักเสพยาบ้ารายใหม่ได้สำเร็จ ซึ่งจากข้อมูลการบำบัดรักษาการติดยาเสพติดในช่วง ระหว่างปีงบประมาณ 2555-2557 พบว่า กลุ่มวัยรุ่นเป็นกลุ่มที่เข้ารับการบำบัดมากที่สุด โดยเฉพาะช่วงอายุระหว่าง 15-19 ปี และสัดส่วนของผู้เข้ารับการบำบัดรายใหม่มากกว่าผู้บำบัดรายเก่า ร้อยละ 64.9⁴ จากข้อมูลเชิงพื้นที่ในภาคกลางตอนล่าง พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษามากเป็นอันดับต้น ได้แก่ จังหวัดนครปฐม จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี ยังคงเป็นรายใหม่มากที่สุด และการบำบัดรักษายาบ้าพบมากที่สุด และยังพบว่าเป็นพื้นที่สำหรับการพักยาเสพติดก่อนจะลำเลียงลงสู่พื้นที่อื่นต่อไป⁶ ซึ่งส่งผลให้ยากต่อการควบคุมและเป็นปัญหาที่สำคัญต่อกลุ่มเยาวชน

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่า การป้องกันพฤติกรรมเสพยาบ้ารายใหม่ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยที่หลากหลาย ดังเช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน⁷ รายได้จากผู้ปกครอง⁸ สถานภาพสมรสของบิดามารดา⁹ โอกาสในการเข้าถึงยาบ้า⁸ สภาพแวดล้อมที่พักอาศัย⁹ ระบบข้อมูลสารสนเทศด้านยาเสพติด⁷ สัมพันธภาพในครอบครัว อิทธิพลจากเพื่อน¹⁰ และการได้รับการสนับสนุนจากสถานศึกษา หน่วยงานราชการ¹¹

ผู้วิจัยจึงนำวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพมาใช้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาเหตุและที่มาของพฤติกรรมเสพยาบ้ารายใหม่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการป้องกันพฤติกรรมเสพยาบ้ารายใหม่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโดยความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในจังหวัดหนึ่งของภาคกลางตอนล่าง

วิธีการศึกษา

รูปแบบการวิจัย การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูล (Participants) แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มเยาวชนที่เสพยาบ้าผ่านการเข้าค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดิน จังหวัดหนึ่งของภาคกลางตอนล่างจำนวน 8 คน 2) กลุ่มผู้ปกครองของเยาวชนที่เสพยาบ้าครั้งแรก จำนวน 8 คน 3) กลุ่มผู้บริหาร ได้แก่ ตัวแทนสาธารณสุขจังหวัดและสาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 9 คน 4) กลุ่มผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ เจ้าพนักงานสาธารณสุขที่ดูแลด้านยาเสพติดในพื้นที่ ครู ตำรวจ นักสุขภาพจิตชุมชน จำนวน 9 คน และ 5) กลุ่มคนในชุมชน ได้แก่ อาสาสมัครสาธารณสุข แกนนำชุมชนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านยาเสพติด ตัวแทนองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 8 คน รวมทั้งหมด 42 คน

พื้นที่ดำเนินการคัดเลือกจาก พื้นที่เขตอำเภอเมืองจังหวัดหนึ่งของภาคกลางตอนล่าง ที่มีการแพร่ระบาดของยาบ้าอยู่ในระดับมาก และมีอัตราการเสพยาบ้าสูงซึ่งมีโอกาสพัฒนาไปถึงระดับมากที่สุด (ร้อยละ 6.0)⁶ และประชากรที่ศึกษา ได้แก่ กลุ่มเยาวชน กลุ่มผู้ปกครอง กลุ่มผู้บริหารในพื้นที่ กลุ่มผู้ปฏิบัติการ และกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดหนึ่งในภาคกลางตอนล่าง มีการรับรู้สถิติสัมพันธภาพดีสามารถสื่อสารภาษาไทยเข้าใจ และยินดีเข้าร่วมการศึกษานี้ด้วยความสมัครใจ โดยดำเนินการในระหว่างเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 ถึง เดือน เมษายน พ.ศ. 2561

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้วิจัยใช้แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นสาเหตุและที่มาของพฤติกรรมกาเสพยาบ้ารายใหม่โดยใช้แนวคำถามเดียวกันในทุกกลุ่มของผู้ให้ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยและแนะนำตัวในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยขออนุญาตผู้ปกครองของเยาวชนผู้ให้ข้อมูล และให้ลงชื่อในเอกสารยินดีเข้าร่วมงานวิจัย หลังจากนั้นดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) เป็นการสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ตามประเด็นที่กำหนดไว้ระหว่างการสัมภาษณ์จะใช้เทคนิคการสะท้อนกลับการถามซ้ำการยกตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและสามารถขจัดความลำเอียงในการสรุปผล ระหว่างการสัมภาษณ์ถ้าพบอาการผิดปกติ เช่น ร้องไห้ ซึมเศร้า ผู้วิจัยจะยุติการสัมภาษณ์เชิงลึก และดำเนินการส่งต่อนักจิตวิทยาชุมชน หรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องที่จัดเตรียมไว้ให้ทันที

การวิเคราะห์ข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลเชิงคุณภาพ ข้อมูลผ่านการวิเคราะห์ที่แก่นสาระ (Thematic analysis) ตามขั้นตอนดังนี้ 1) การจัดระเบียบข้อมูล 2) การกำหนดรหัสข้อมูล 3) การให้ความหมายและตีความข้อมูล 4) การแสดงข้อมูลจัดกลุ่ม และ 5) การนำเสนอข้อมูล^{12, 13} และสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูลโดยให้ความสำคัญด้านระยะเวลาที่อยู่ในสนามที่นานพอ โดยผู้วิจัยสร้างความคุ้นเคยและไว้วางใจกับผู้ให้ข้อมูลโดยการเข้าไปพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปจำนวน 1-2 ครั้ง จนผู้ให้ข้อมูลเกิดความคุ้นเคยและไว้วางใจมากยิ่งขึ้น จึงดำเนินการสัมภาษณ์¹⁴ และตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล ด้านวิธีการวิจัย การตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญและผู้ให้ข้อมูล

ข้อพิจารณาด้านจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

โครงการวิจัยนี้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากมหาวิทยาลัยนเรศวร เลขที่ 0186/60 เมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 2560 ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยนี้ โดยคำนึงถึงจริยธรรมและหลักจรรยาบรรณในการทำวิจัย โดยต้องศึกษาลักษณะผู้ให้ข้อมูลเพื่อป้องกันการถามสิ่งที่จะกระทบต่อจิตใจ และประเมินความพร้อมของผู้ให้ข้อมูลหลัก พร้อมแจ้งสิทธิในการออกจากโครงการวิจัยได้ทุกเวลาถ้ามีความต้องการ รวมทั้งการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมวิจัยโดยเคร่งครัดและต่อเนื่อง

ผลการศึกษา

จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปสาเหตุและที่มาของการเสพติดยาบ้ารายใหม่ ได้ดังนี้

ต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มและสังคม
เยาวชนต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มและสังคม เนื่องจากขาดความมั่นใจในตนเอง ต้องการให้กลุ่มและสังคมเห็นความสำคัญของตนเอง ดังนั้น เยาวชนจึงมีพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลใกล้ชิด และบุคคลที่ตนชื่นชอบ และส่วนใหญ่พบว่ามาจากครอบครัวที่ขาดความรักความอบอุ่น

“ตอนแรกผมก็เห็นเพื่อนลองใช้ยาบ้ากันเงี้ย อะครับ พอเห็นบ่อยๆ ดูแล้วเพื่อนมันดูมีความสุขดี ผมเลยอยากลองบ้างมันก็พาดูดี พาดูดีแล้วมันก็ เริ่มจะติดกันเรื่อยๆ จนโดนจับเนี่ย”

“เราก็อยู่กับเพื่อน ก็ทำตามเพื่อนกลัวเพื่อนโกรธ เลยปฏิเสธเพื่อนไม่ได้เพื่อนจะได้ยอมรับ และให้เราเข้ากลุ่ม”

นักวิชาการสาธารณสุขที่เข้าร่วมในการศึกษาค้างนี้กล่าวว่า

“วัยรุ่น เป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง อยากรสนุกสนานตามเพื่อน หรืออะไรก็แล้วแต่มันเป็นปัจจัยเสริมแล้ว

ก็มีตัวกระตุ้นให้อยากลอง เช่น เพื่อนชวน สถานที่ใกล้ตัวหรือข้างบ้าน มีแหล่งค้าขาย มันก็จะทำให้เขามีโอกาสที่จะสัมผัสกับสารเสพติดต้องห้ามที่ผิดกฎหมาย”

ขาดความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องในการป้องกันตนเองจากยาบ้า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าที่เยาวชนเสพติดยานั้นเกิดจากไม่ให้ความสำคัญและไม่สนใจเรียนรู้เกี่ยวกับโทษพิษภัย อันตรายเกี่ยวกับยาบ้า และไม่รู้ว่าผลกระทบเกิดหลังจากใช้ยาบ้าเป็นอย่างไร ตลอดจนมีความเชื่อว่าใช้ยาบ้าครั้งเดียวไม่ติด ทำให้มีความสุข และเมื่ออยู่ในสถานการณ์เสี่ยงเยาวชนไม่สามารถปฏิเสธเมื่อบุคคลใกล้ชิดทำทนาย้วยุให้ใช้ยาบ้า และไม่มีทางออกในการจัดการปัญหาจึงหันมาเสพยาบ้า

“ก็ไม่รู้เรื่องผลที่เกิดขึ้นเลย คิดว่าเสพยาบ้า นานๆ ไปก็รู้ว่ามันไม่ดีอย่างเดียว ไม่นั่นใจนะ ก็คิดว่าน่าจะผมมั้ง แต่พอเสฟไปนานๆ มันติดเสฟมากขึ้น เลิกไม่ได้เลย”

“เห็นเพื่อนนั่งดูดยาบ้าก่อนแล้วชักพักมันก็ถามว่า “เฮ้ยดูดยาบ้า ผมก็บอกไม่เอาอะ เดี่ยวกูติด กูชี้เกียจดูดยาอะ เพื่อนก็บอกนี่มึงลองดูทีนึงดินะมึง ถ้าดูดมึงทำงานได้นาน ก็เลยลองดูทีนึง ลองไปลองมากี่เลย ติดเลย”

“บางทีก็เครียด ก็ไม่รู้จะทำอะไร ผมไม่ติดมาก ผมเครียดเฉยๆ เลยดูดู พอดูดูมันเคลิ้ม ลอย ผัน สิมไปเลยว่กำลังกลุ่มเรื่องอะไร”

เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงยาบ้า ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่าที่เยาวชนเสพยาบ้า นั้นเกิดจากการใช้เทคโนโลยีในทางที่ผิดซึ่งพบว่า เยาวชนใช้ช่องทางออนไลน์เป็นสื่อกลางในการชักชวนสร้างเครือข่ายซื้อขาย นัดพบเพื่อใช้ยาบ้าร่วมกัน และเยาวชนมีการตั้งกลุ่มลับในเครือข่าย facebook และ Line ในการรวมตัวของผู้สนใจถ้าเข้าไปในกลุ่มนี้แล้วจะมี

เครือข่ายเพื่อนชวนเพื่อนให้ทดลองยาบ้าได้ง่ายขึ้น

“เพื่อนผมในเฟสอะ ก็ติดต่อกัน มันโพสมาให้ดู ว่าตีแบบนี้แบบนี้ เลยลองทำตาม”

“บางทีมันไม่ต้องโอนครับ ซื้อขายทางออนไลน์ นั้รับกันแบบในระแวกบ้านเลยครับ และเป็นกลุ่มลับ ในเฉพาะกลุ่มที่ใช้ยาบ้า ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มคนอยู่ ใกล้ๆ กัน นั้รับกันได้ง่าย”

และสอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลท่านอื่น

“เด็กบอกว่าบางทีเจอเว็บไซต์ หรือในโทรศัพท์ คือเห็นยาบ้ามาเรียง เห็นแล้วเขาอยากใช้มาก”

จุดเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งที่อยู่อาศัย

เยาวชนมีความเห็นว่า พื้นที่รอยต่อระหว่างอำเภอ หรือตำบลเป็นจุดเสี่ยงในการนัดพบ หรือมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับยาบ้า เนื่องจากลักษณะเป็นพื้นที่ห่างไกล เมือง มีต้นไม้ปกคลุม เยาวชนจึงไปซื้อขายยาบ้าที่ จุดนั้นเพราะคิดว่าปลอดภัยจากการจับกุม

“อ้อ แล้วชุมชนเป็นแหล่งเหมือนให้เราซื้ออย่างง่าย เอื้อต่อการให้เสฟอะ เพราะชุมชนมันห่างๆ อะ”

“จุดที่ผมอยู่ มันเป็นพื้นที่ติดต่อกัน 3 จังหวัด เหมือนเป็นพื้นที่ขอบๆ ของจังหวัด อะมันเหมือนเป็น แหล่งที่ห่างๆ ที่สุด สามารถหลบตำรวจได้ และหลบ ได้ง่ายด้วย เพราะต้นไม้เยอะ ถนนแคบๆ”

ครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาบ้า ในมุมมองของผู้ให้ ข้อมูลมีความเห็นว่าเยาวชนที่เสฟยาบ้าบางคนนั้น อาจอยู่ในครอบครัวที่เกี่ยวข้องกับการค้ายาบ้า เสฟยาบ้า บางครอบครัวผู้ปกครองเป็นคนชักชวนให้ยาบ้า หรือผู้ปกครองใช้ยาบ้าอาจทำให้เยาวชนเห็นจนเกิด อยากทดลองใช้ตาม

“เคยเห็นในบางครอบครัวอะ เป็นวัยรุ่นยุคเก่าอะ เขาก็เสฟจนถึงทุกวันนี้ มีทุกอย่าง มีทุกสายถ้าชอบ สายไหน บางคนก็ชวนลูก ตัวเองดูเลย แต่ว่าตอนนั้น เขาจับยากันหนัก ก็ไม่รู้ทำอยู่ไหม”

“ที่ผ่านมามีเคยเห็นบางครอบครัว พ่อแม่ติด ยาเสฟติดอยู่ด้วย แล้วเด็กเห็นพ่อแม่เนี่ยก็คืออยู่ใน สภาพแวดล้อมที่เด็กเห็นอยู่ประจำอาจทำให้เห็นว่า มันก็ไม่น่าจะเป็นสิ่งเลวร้าย พ่อแม่ก็ช่วยทำด้วย แบบนี้ ก็มี”

การเลี้ยงดูจากครอบครัวขาดการสร้าง ภูมิคุ้มกันด้านยาเสฟติด การเลี้ยงดูเยาวชนไม่มีการสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสฟติดให้กับเด็ก ส่วนใหญ่ มาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่สนใจเกี่ยวกับการสอน แนวคิด หรือวิธีคิดในการปฏิบัติตนหรือป้องกันตนเอง จากยาบ้า และพ่อแม่หย่าร้าง หรือพ่อแม่แยกกันอยู่ และไม่สื่อสารด้วยเหตุผลกับเยาวชน และส่วนใหญ่ เลี้ยงแบบบังคับ

นักสุขภาพจิตชุมชนผู้ให้ข้อมูลท่านหนึ่งกล่าว:

“เด็กส่วนใหญ่ที่เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับยาบ้าส่วนมาก แล้วประมาณ 70-80% ครอบครัวล้มเหลว และพ่อแม่ แยกทางกัน อยู่กับตายาย พ่อแม่ไม่มีเวลาให้ลูก ปล่อยลูกเผชิญปัญหาเอง ไม่แนะนำสั่งสอนทักษะ การใช้ชีวิตอะไรแบบนี้”

หลายท่านผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นจาก ประสบการณ์ตนเอง

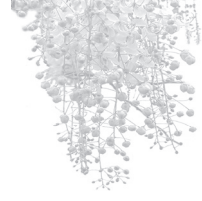
เยาวชนกล่าวว่า:

“ผมอยู่กับพ่อแล้วแม่เลี้ยงครับ ก็นานๆ เจอที่ เค้าจะทิ้งเงินไว้ให้ ก็แบบไม่มีเวลา ไม่ค่อยได้คุยกัน ส่วนใหญ่ผมก็อยู่คนเดียว อยู่กับเพื่อนบ้าง พอมีปัญหา ก็คุยกับเพื่อน หรือแม่เพื่อนบ้างอะ”

และสอดคล้องกับผู้ปกครอง

“ไม่เจออยู่คนละที่ ทำแต่งงาน เข้ากลับเย็น ก็รู้ ข้อมูลแต่ไม่รู้จะทำไง ก็เด็กมันจะเสฟ(ซ้ำ)”

จุดเสี่ยงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีที่เอื้อต่อ การเสฟยาบ้า สถานศึกษาเป็นอีกสาเหตุและที่มา ที่สำคัญของการเสฟยาบ้า ซึ่งพบว่าสถานศึกษาบางแห่ง

เป็นแหล่งซื้อขายยาบ้า และในสถานศึกษามีจุดลับตาที่ไม่สามารถมองเห็นได้จากคนทั่วไปในโรงเรียน เช่นในห้องน้ำ หลังแทงค์น้ำ หลังสแตนดีเซียร์ ทำให้เป็นสถานที่ที่สะดวกและเอื้อต่อการเสพยาบ้า

ผู้ปกครองกล่าวว่า

“โห ในโรงเรียนก็มีคนขาย ช้างนอกก็มี ยาบ้าทั่วไปทุกที่”

ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเยาวชน

“ส่วนมากผมว่าเป็นที่ตามเพื่อนมากกว่า มันก็ไปพาเข้าที่ห้องน้ำเล็ก ๆ ที่สูบบุหรี่ บางทีก็เล่นของดูกัน แต่สถานที่มันเป็นที่ที่ครูไม่ค่อยชอบเดินมา”

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลท่านอื่น คือ นักวิชาการสาธารณสุขและนักสุขภาพจิตชุมชนเสริมว่า

“การสอดส่องดูแลในโรงเรียนส่วนใหญ่ก็เป็นครูนะ แต่งานในโรงเรียนเยอะ ไม่มีเวลาดูแล เน้นแต่งงานเอกสาร บางทีก็ดูไม่ทั่วถึง”

“เท่าที่เคยพูดคุยกับเด็ก ห้องน้ำหลังโรงเรียน หลังแทงค์น้ำ หลังสแตนดีเซียร์เนี่ยแหละค่ะ ที่มีการมั่วสุ่มเสพยาบ้ามากที่สุด มันเป็นที่ซิ่นปอดของเขา”

ความร่วมมือของชุมชนในการป้องกันยาบ้า

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ความร่วมมือในการป้องกันยาบ้าของทุกภาคส่วนในชุมชน ยังไม่เข้มแข็ง ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องทำงานแบบแยกส่วน ขาดความเป็นหนึ่งเดียว และผู้นำชุมชนบางคนที่มิบทบาทในการจัดการปัญหายาเสพติดมีความกลัวต่ออิทธิพลของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ ทำให้การจัดการป้องกันยาบ้าในชุมชน จึงขาดการร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรม

เยาวชนและผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นว่า

“จากประสบการณ์ผมนะในหมู่บ้านผมมันมีคนเสพยาเยอะอ่าครับ ผมว่านะ...บางที่ผู้นำชุมชนบางคนนะ... เกี่ยวข้องซะเองเลย”

“ไม่มีหรอกในชุมชนที่จริงจังในการจัดการ

ปัญหาการใช้ยาบ้า เค้าไม่มีใครอยากยุ่ง เค้ากลัวถูกฆ่า โทษจะอิทธิพลจากผู้นำชุมชนอีก”

ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นหน่วยงานภาครัฐท่านหนึ่งกล่าว:

“หน่วยงานไหนสำคัญที่สุด คงให้เปอร์เซ็นต์ไม่ได้ แต่ที่คิดว่าทุกส่วนจะต้องจับมือกัน เพราะทุกวันนี้การทำงานด้านยาเสพติดเนี่ยต่างคนต่างทำมันทำให้หลงทาง ตำรวจไปทางหนึ่ง การป้องกันไปทางหนึ่ง ครูไปทางหนึ่ง สาธารณสุขไปทางหนึ่ง”

อภิปรายผลการวิจัย

สาเหตุและที่มาของการเสพยาบ้ารายใหม่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นจังหวัดหนึ่งของภาคกลางตอนล่าง พบจากการสัมภาษณ์เชิงลึกสามารถแยกอธิบายตามประเด็น ได้ดังต่อไปนี้

ต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มสังคม และขาดความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องในการป้องกันตนเองจากยาบ้า จากผลการศึกษา สาเหตุและที่มาที่สำคัญคือเยาวชนมีความอยากรู้อยากลอง และรู้สึกว่ามีใครรักและสนใจตนเอง จึงมีความต้องการอยากเป็นที่ยอมรับของกลุ่มเลยทดลองเลียนแบบการใช้ยาบ้า ซึ่งเกิดจากการเลียนแบบพฤติกรรมผู้อื่น เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่ให้ความสนใจในภาพลักษณ์ของตนเองมากยิ่งขึ้น เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมน ซึ่งส่งผลต่อการควบคุมอารมณ์ และมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจ และพฤติกรรม¹⁵ ซึ่งเป็นสาเหตุและที่มาของการเสพยาบ้ารายใหม่ ซึ่งอธิบายได้ว่า เป็นปกติของวัยรุ่นที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และชอบเลียนแบบผู้ที่ตนยกย่อง¹⁶ และมีความวิจัยสนับสนุนในทิศทางเดียวกันว่า ความอยากรู้อยากลอง คือ สาเหตุสำคัญของการใช้ยาเสพติดและความอยากรู้อยากลองของเด็กและเยาวชนทำให้เกิดการกระทำความผิดในคดีเกี่ยวกับยาเสพติด^{17, 18}

เนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงวัยที่มักเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เชื่อในอำนาจภายนอกตนเอง จึงมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง¹⁹ ดังนั้นเยาวชนบางกลุ่มจึงมีพฤติกรรมที่เสพยาบ้า เพราะต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มเพื่อนที่เสพยาบ้า นอกจากนี้ยังพบว่า ขาดความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องในการป้องกันตนเองจากยาบ้า เป็นสาเหตุของการเสพยาบ้ารายใหม่ สอดคล้องกับงานวิจัยของศุภร ชินะเกตุ พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับยาเสพติดส่งผลในระดับมากต่อพฤติกรรมป้องกันยาเสพติด²⁰ และทัศนคติต่อการเสพยาบ้าเป็นอีกสาเหตุหนึ่งของการเสพยาบ้ารายใหม่ ซึ่งเยาวชนมีทัศนคติต่อการเสพยาบ้าในเชิงบวกเสพยาบ้าแล้วทำให้มีความสุข จึงทำให้มีพฤติกรรมเสพยาบ้า เป็นไปตามแนวคิดของพฤติกรรม ที่อธิบายไว้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกมามีผลมาจากความเชื่อ ความคาดหวัง และแรงจูงใจ²¹ นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะการปฏิเสธ ทักษะปัญญา และทักษะการจัดการอารมณ์และความเครียดเป็นสาเหตุของการเสพยาบ้ารายใหม่ ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่จำเป็นในการใช้ชีวิต สอดคล้องกับผลการศึกษานิตยา หอยง่อน ที่พบว่า การจัดการอารมณ์และความเครียดมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเสพยาบ้าของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1⁷

จุดเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและแหล่งที่อยู่อาศัย พบว่า แหล่งที่อยู่อาศัยที่เอื้อต่อการเสพยาบ้า เป็นสาเหตุและที่มาสำคัญของการเสพยาบ้ารายใหม่ อธิบายได้ว่าสภาพแวดล้อมที่พักของวัยรุ่นอยู่ในแหล่งที่มีการแพร่ระบาดและเป็นแหล่งมั่วสุมของยาบ้ามีผลต่อพฤติกรรมเสพยาบ้าของเยาวชน เป็นเพราะกิจกรรมที่กระทำหรือสภาพแวดล้อมส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล²² ซึ่งมีการสนับสนุนในทิศทางเดียวกันว่า สภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสัมพันธ์กับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย⁹

และสภาพรูปแบบที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับการป้องกันตนเองจากยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย²³

ครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาบ้า และการเลี้ยงดูจากครอบครัวขาดการสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด พบว่า พ่อแม่ที่เสพยาบ้าให้เยาวชนเห็น เป็นสาเหตุและที่มาสำคัญของการเสพยาบ้าของเยาวชน ขณะเดียวกัน สถานภาพสมรสของบิดามารดา โดยเฉพาะครอบครัวที่พ่อแม่หย่าร้าง เป็นที่มาของการขาดคนดูแลให้ความรู้ จึงทำให้เยาวชนเสพยาเสพติด ซึ่งเป็นไปตามผลการศึกษาของ Hoffman พบว่า วัยรุ่นที่อยู่ในครอบครัวของมารดาที่เพิ่งหย่าร้างหรืออยู่กับมารดาหรือบิดาเพียงคนเดียวมักมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหามาก²⁴ นอกจากนี้ยังพบว่า การสื่อสารในครอบครัว เป็นสาเหตุของการเสพยาเสพติดที่สำคัญเช่นเดียวกัน ซึ่งพบว่า ครอบครัวที่มีปัญหาการสื่อสารไม่เข้าใจกัน ส่งผลให้เกิดความขัดแย้ง ทะเลาะเบาะแว้ง ทำให้เยาวชนหันไปพึ่งยาบ้า เป็นไปตามผลการศึกษา ของ Herrenkohl พบว่า ความขัดแย้งในครอบครัวเป็นปัจจัยสำคัญในการทำนายการเสพยาเสพติด และความรุนแรงในครอบครัวมีความเสี่ยงต่อการเสพยาเสพติดของวัยรุ่น²⁵ และผลการศึกษาของสายสุตา สุขแสง พบว่า ความสัมพันธ์ด้านครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น¹⁰

จุดเสี่ยงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีที่เอื้อต่อการเสพยาบ้า พบว่า โรงเรียนมีมุมอับ จุดลับตาที่เอื้อต่อการไปมั่วสุมเสพยาบ้า และขณะเดียวกัน เยาวชนสามารถเข้าถึงการเสพยาบ้าได้ง่ายในโรงเรียน และไม่มีวิธีการเฝ้าระวังการเสพยาบ้าที่ชัดเจน ซึ่งส่งผลต่อการเสพยาบ้ารายใหม่ของเยาวชน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของอัญชลี พูลเจริญ พบว่า การจัดการสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อ

ยาเสพติดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น⁸ และ การศึกษาของนิตยา หยองเอ๋น พบว่า การดูแลจาก สถานศึกษาส่งผลต่อพฤติกรรมกำบังกันยาเสพติด ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา⁷ และการศึกษาของ Biddle พบว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสามารถ ทำนายผลการลดระดับการละเมิดนโยบายด้านการใช้ ยาเสพติดและสารประเภทแอลกอฮอล์ได้²⁶

ความร่วมมือของชุมชนในการป้องกันยาบ้า พบว่า ผู้นำชุมชนบางคนเกี่ยวข้องกับยาบ้า ซึ่งเป็น สาเหตุและที่มาของการเสพยาบ้ารายใหม่ อธิบายได้ว่า การสร้างบทบาทให้เกิดความร่วมมือกันทุกภาคส่วน ในชุมชน มีความสำคัญเพื่อให้เกิดเป็นกลไกและการ ทำงานที่มีประสิทธิภาพ⁵ นอกจากนี้ยังพบว่า ในพื้นที่ ไม่มีมาตรการในการป้องกันยาบ้า และส่วนใหญ่ทำงาน แบบแยกส่วน ขาดการประสานงานร่วมกัน เป็นไปตาม ผลการวิจัยของสุวิชัย นาคศรี พบว่า ระบบการเฝ้า ระวังยาเสพติดมีความสัมพันธ์สูงกับการมีส่วนร่วม ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด¹¹ และ การ ศึกษาของชูชาน พบว่า สิ่งแวดล้อมที่มีการระบาดของ ยาเสพติด ส่งผลให้วัยรุ่นนอยากลองยาเสพติด²⁷

ดังนั้น สาเหตุและที่มาของผู้เสพยาบ้ารายใหม่ จากการศึกษานี้ได้ข้อค้นพบที่สำคัญคือการ ดำเนินงานป้องกันในพื้นที่เสี่ยง ควรป้องกันที่ตัว เยาวชนเองโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะจากงานวิจัย

1. จากผลการศึกษาสาเหตุและที่มาของผู้เสพยาบ้ารายใหม่ที่สำคัญ คือ ตัวเยาวชนซึ่งจากข้อค้นพบ เยาวชนเริ่มจากความอยากรู้อยากลอง ขาดความรู้ การปฏิเสธ การจัดการอารมณ์ ตลอดจนมีทัศนคติ ต่อการเสพยาบ้าในด้านบวก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ต้องการ จัดการอย่างเร่งด่วนผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติการในระดับ โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน ที่ร่วมมือกันแก้ปัญหา

อย่างเป็นรูปธรรมและจริงจัง

2. การดำเนินงานป้องกันในพื้นที่เสี่ยงควร ป้องกันที่ตัวเยาวชนเองโดยภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง สำคัญคือ โรงเรียน ครอบครัว ควรให้ภูมิคุ้มกันแก่เด็ก ผ่านกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ และภาครัฐบาลหรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับดำเนินการควบคุมสื่อที่เข้าถึง เยาวชนของประเทศไทย

3. ผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำชุมชนในภาคกลาง ตอนล่าง ควรมีการกำหนดนโยบาย วางแผน และ ตัดสินใจเกี่ยวกับการป้องกันพฤติกรรมกำบังกันยาบ้า รายใหม่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ควรพิจารณา ทั้งตัวเยาวชน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเยาวชน คือ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน ตลอดจนปรับทัศนคติ ของผู้นำชุมชนในการร่วมเป็นเจ้าของปัญหา ตลอดจน เเช็ข้อมูลที่สำคัญในการป้องกันการใช้ยาบ้า และสร้าง การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เป็นรูปธรรมและชัดเจน

4. นำผลที่ได้จากการศึกษาไปพัฒนารูปแบบ การป้องกันพฤติกรรมกำบังกันยาบ้ารายใหม่ในนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และเสนอเป็นเชิงนโยบาย ให้กับผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติการด้านยาเสพติดในพื้นที่ ทดลองใช้รูปแบบ เพื่อที่จะสามารถแก้ปัญหาได้จริง

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการทำกิจกรรม และสนับสนุนการวิจัย ประเภททุนบัณฑิตศึกษา จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ประจำปี 2561 และทุนจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย นเรศวร ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผศ.ดร.ศิริไลซ์ วรรณรัตน์วิจิตร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์คณะ สาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ให้ข้อคิด อันเป็นประโยชน์จนงานวิจัยสำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ และผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ และเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. United Nations Office on Drugs and Crime. World drug report 2016. Geneva: United Nations Office on Drugs and Crime; 2016.
2. World Health Organization. Drug use among non-student. JOSN. 2010; 30 (3): 173-86.
3. Office of the Narcotics Control Board. Brief history of drug addiction in 2014. Bangkok: Office of Narcotics Control Board; 2017.
4. Bureau of Drug Prevention and Development. Conclusion of the progress of the implementation of the indicators goals according to the strategic plan of the land force over drugs. Nonthaburi: Bureau of Drug Prevention and Development; 2015.
5. Office of the Narcotics Control Board. Brief history of drug addiction in 2013. Bangkok: Office of Narcotics Control Board; 2013.
6. Bureau of Narcotics Control Board Region 7. Drug situation in the office of the Registrar, Royal region, Bangkok: Office of Narcotics Control Board; 2017.
7. Nittaya Y. Factors affecting the mathayom-suksa 1 students behavior of drugs prevention in schools under Loei primary educational service area. [M.Ed. Thesis in Educational]. Loei: Faculty of Education, Loei Rajabhat University; 2013.
8. Auncharee P. A study of the cause of drug using of high school students in Chanthaburi. [M.Ed. Thesis in Educational administration]. Chonburi: Faculty of Educational, Burapha University; 2013.
9. Pannapa R. Risks and protective factors for amphetamine use among adolescent student Pathumthani province unmatched case control study. [M.N.S. Thesis in Mental Health and Psychiatric Nursing]. Bangkok: Faculty of Nursing, Thammasat University; 2011.
10. Saisuda S. Factor that influence substance use risk behaviors of middle school students of Songkhla province. SCNJ 2015; 4: 230-42.
11. Suwapitch N. Administrative factors affecting participation in drug prevention and problem solving of the coordination of national force in the victory overdrugs, Hindad subdistrict, Huauthalaeng district, Nakhon Ratchasima province. [M.P.H. Thesis in Public Health]. Khon Kaen: Faculty of Public Health, Khon Kaen University; 2014.
12. Creswell JW. Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches. Thousand Oaks: Sage; 2014.

13. Matthew B, Miles A, Michael H. Qualitative data analysis: An expanded sourcebook (2nd ed.). Thousand Oaks: Sage; 1994.
14. Teddlie C, Tashakkori A. Foundation of mixed methods research: Integrating quantitative and qualitative approaches in the social and behavioral science. Los Angeles: SAGE; 2009.
15. Susman EJ, Reiter EO, Ford C, Dorn LD. Developing models of healthy adolescent physical development. JAH 2002; 31 (6): 171-74.
16. Santrock WJ. Adolescence. New York: Times mirror higher education; 1996.
17. Waraporn M. Factors influencing substance abuse of male adolescent in the Banbueng district Chonburi province. [M.N.S. Thesis in Family Nursing Practitioner Major]. Chonburi: Faculty of Nursing, Burapha University; 2015.
18. Nitchatorn P. Factors affecting juvenile delinquency in respect of drug offence: A case study Burirum Province. [M.P.A. Thesis in Administration]. Bangkok: Faculty of Graduate school, Rangsit University; 2015.
19. Rew L. Adolescent health: A multidisciplinary approach to theory, research, and intervention. Thousand Oaks: Sage Publication; 2005.
20. Suporn C. Factors affection to preventive behavior on drug among the vocational certificate students in colleges under the provincial vocational education of Ratchaburi. [M.Ed. Thesis in Education Foundation]. Bangkok: Faculty of Graduate school, Silpakorn University; 2010.
21. Gochman DS. Handbook of health behavior research. New York: Plenum; 1997.
22. William C. Sociology of mental disorder (8th ed.) Upper Saddle River: Person Prentice-Hall; 2010.
23. Hathaitip M. Factors related to drug prevention of high school students in Pattani province. [M.A. Thesis in Home Economics Education]. Bangkok: Kasetsart University; 2011.
24. Hoffman JP. Family structure, community context, and adolescent problem behaviors. JOYO 2006; 35: 867-80.
25. Herrenkohl TI, Lee JO, Kosterman R, Hawkins JD. Family influences related to adult substance use and mental health problems: A developmental analysis of child and adolescent predictors. JAH 2012; 51 (2012): 129-35.
26. Biddle V. Student assistance program outcomes of students at risk for suicide. JOSN 2014; 30 (3): 173-86.
27. Susan GS, Danielle G, Bangorn S, Nick T, Apinun A, David DC. Initiation methamphetamine use among young Thai drug users: A qualitative study. J Psychoactive Drugs 2008; 42 (1): 36-42.

สาเหตุและที่มาของผู้ป่วยเย็บขาบารายใหม่ : กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จังหวัดหนึ่งในภาคกลางตอนล่าง

ภาารณี นิลกรณั* คิวไลซ์ วนรัตน์วิจิตร**

บทคัดย่อ

ปัญหาเย็บขาบติดเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงของหลายประเทศทั่วโลก การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายสาเหตุและที่มาของการเย็บขาบารายใหม่ในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกในกลุ่มเยาวชนที่เย็บขาบครั้งแรกและผ่านการเข้าค่ายศูนย์ขวัญแผ่นดินรวมทั้งผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คัดเลือกแบบเจาะจงรวม 42 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีสังเคราะห์แก่นสาระ และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ผลการศึกษาพบ 8 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ต้องการเป็นที่ยอมรับจากกลุ่มและสังคม 2) ขาดความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องในการป้องกันตนเองจากยาบ้า 3) เทคโนโลยีเป็นสื่อกลางในการเข้าถึงยาบ้า 4) จุดเสี่ยงด้าน

สิ่งแวดล้อมและแหล่งที่อยู่อาศัย 5) ครอบครัวเกี่ยวข้องกับยาบ้า 6) การเลี้ยงดูจากครอบครัวขาดการสร้างภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติด 7) จุดเสี่ยงสิ่งแวดล้อมของสถานศึกษามีที่เอื้อต่อการเย็บขาบ 8) ความร่วมมือของชุมชนในการป้องกันยาบ้า ข้อเสนอแนะจากการศึกษาควรนำข้อค้นพบเป็นองค์ประกอบเพื่อการพัฒนาแบบในการป้องกันพฤติกรรมการเย็บขาบารายใหม่ โดยเน้นความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องครอบคลุมทั้งตัวเยาวชน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเยาวชน คือ ครอบครัว โรงเรียน และชุมชนจากมุมมองของผู้ปฏิบัติในพื้นที่ที่สามารถแก้ปัญหาได้จริง

คำสำคัญ: ผู้เย็บขาบารายใหม่, นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น, วิจัยเชิงคุณภาพ

* นักศึกษาหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

** คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร